

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 112/04-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť J. A., P., zastúpeného advokátom JUDr. F. K., K., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 13. januára 2004 č. k. 13 Co 95/03-139 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. apríla 2004 doručená sťažnosť J. A., P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 13. januára 2004 č. k. 13 Co 95/03-139.

Sťažovateľ uvedený rozsudok k sťažnosti pripojil a uviedol, že toto rozhodnutie mu bolo doručené 18. februára 2004.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že JUDr. J. B., správca konkurznej podstaty Kovové konštrukcie – TTD, s. r. o. v konkurze, so sídlom v Prešove (ďalej len „žalobca“ alebo „úpadca“) sa žalobným návrhom podaným proti sťažovateľovi na Okresnom súde

v Michalovciach (ďalej len „okresný súd“) domáhal určenia vlastníckeho práva k rekreačnej chaty č. 425 nachádzajúcej sa na parc. č. 555 v kat. úz. Kaluža a k vnútornému zariadeniu tejto chaty v prospech žalobcu.

Okresný súd rozsudkom z 15. januára 2003 č. k. 9 C 515/01-113 tomuto žalobnému návrhu sčasti vyhovel a určil, že žalobca je vlastníkom rekreačnej chaty č. 425 nachádzajúcej sa na parc. č. 555 zapísanej na LV č. 383 kat. úz. Kaluža. Návrh na určenie vlastníckeho práva k vnútornému zariadeniu tejto chaty zamietol.

Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktorým navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu tak, že predmetnú žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietla.

Krajský súd rozsudkom z 13. januára 2004 č. k. 13 Co 95/03-139 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) odvolaniu sťažovateľa nevyhovel a rozsudok okresného súdu z 15. januára 2003 č. k. 9 C 515/01-113 potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľa *„Rozhodnutím a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní, sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Michalovciach, v konaní, sp. zn. 9 C 515/01-113, bolo porušené základné právo sťažovateľa vlastníť majetok v súlade s čl. 20 ods. 1 a základné právo na spravodlivý proces v súlade s článkom 46 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších právnych predpisov“* z týchto relevantných dôvodov:

«Krajský súd (...) nebral do úvahy tvrdenia a dôkazy sťažovateľa. Občiansky súdny poriadok v § 80 písm. c) úplne jednoznačne a nespochybniteľne stanovuje súdu povinnosť zaoberať sa otázkou existencie naliehavého právneho záujmu (...) vždy pokiaľ súd rozhoduje o návrhu, ktorým je určovaná žaloba, no i napriek tomu tak neurobil. Súd sa mal zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu tým skôr, že v uvedenom prípade sa na právny vzťah subjektov aplikuje lex specialis, ktorým je zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení, ktorý v § 1 ods. 1 uvádza, že „Účelom tohto zákona je usporiadanie majetkových pomerov dlžníka, ktorý je v úpadku“. Sťažovateľ zaplatil úpadcovi riadne a včas pri podpise kúpnu cenu, ktorá v čase uzatvorenia zmluvy bola ekvivalentná hodnote chatky, s ohľadom na dezolátny stav spornej chatky, a ktorej výška bola 3.000,- Sk. Táto suma sa po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu stala súčasťou konkurznej podstaty. Z uvedeného úplne jednoznačne vyplýva, že niet najmenšieho

dôvodu, aby sa sporná chatka opätovne zahrnula do konkurznej podstaty úpadcu a veriteľa z jej predaja boli uspokojení v rámci konkurzného konania, keďže jej ekvivalent (kúpna cena) už bola súčasťou majetku úpadcu. Z uvedeného vyplýva, že na strane úpadcu neexistuje ani ten najmenší náznak naliehavého právneho záujmu. Práve naopak. Z takéhoto výsledku konania by mal úpadca neoprávnený prospech, pretože takto by sa do konkurznej podstaty dostala nielen kúpna cena, ale aj cena za speňaženú chatku, ktorá ako predmet z hľadiska stavu ani neexistuje. V uvedenom prípade by šlo jednoznačne o bezdôvodné obohatenie podľa § 451 a nasl. OZ umocnené tým, že sťažovateľ v priebehu rokov investoval do chatky nemalé finančné prostriedky, ktoré by takýmto spôsobom mal bez akéhokoľvek právneho dôvodu získať úpadca, resp. v konečnom dôsledku jeho veriteľa.

V súlade s uvedeným, v danom prípade neexistoval, a ani v súčasnosti neexistuje naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k spornej chatke, pričom tento je základnou podmienkou pre vydanie takéhoto druhu rozhodnutia súdu, neboli splnené podmienky na jeho vydanie. Uvedeným konaním a postupom spočívajúcim v nerešpektovaní zákonných povinností a v rozhodnutí zo dňa 13. januára 2004 sa Krajský súd v Košiciach v konaní sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s konaním a postupom Okresného súdu v Michalovciach spočívajúcim v rozhodnutí zo dňa 15. januára 2003 v konaní sp. zn. 9 C 515/01-113 dopustili porušenia základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces, ktoré je zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva okrem práva na prístup k súdu tak isto aj právo na spravodlivý proces, čo znamená, že toto ustanovenie kladie požiadavku aj na určitú kvalitu samotného súdneho konania. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že popísané konanie pred súdmi oboch stupňov nevykazuje požadovanú kvalitu, ba práve naopak. Uvedené súdne konanie a jeho výsledok vo forme právoplatného rozhodnutia vychádzajúceho z porušenia zákonnej povinnosti súdom, je nielenže v rozpore so základnými zásadami občianskeho súdneho konania, ale znamená aj porušenie základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

Okrem porušenia práva na spravodlivý proces, bolo porušené aj právo sťažovateľa, ktoré mu zaručuje Ústava Slovenskej republiky v článku 20 ods. 1 a síce základné právo vlastníť majetok. Sťažovateľ kúpil chatku v dobrej viere. Zaplatil úpadcovi kúpnu cenu vo výške 3.000,- Sk, ktorá sa stala po vyhlásení konkurzu súčasťou konkurznej podstaty

úpadcu. Po nadobudnutí vlastníckeho práva k chatke investoval sťažovateľ do jej opravy, čím ju zhodnotil. Právoplatným rozhodnutím súdu bolo vlastnícke právo k zhodnotenej chatke prisúdené úpadcovi, ktorý sa dostal do tej pozície, že bez právneho dôvodu by do jeho konkurznej podstaty mala patriť aj kúpna cena vo výške 3.000,- Sk, ktorú zaplatil úpadcovi a súčasne aj zhodnotená chatka, do ktorej sťažovateľ investoval svoje peniaze a ktorá by mu rozhodnutím súdu nemala patriť. Z uvedeného vyplýva, že uvedeným konaním a postupom spočívajúcim v rozhodnutí zo dňa 13. januára 2004 sa Krajský súd v Košiciach v konaní sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s konaním a postupom Okresného súdu v Michalovciach spočívajúcom v rozhodnutí zo dňa 15. januára 2003 v konaní sp. zn. 9 C 515/01-113 dopustili porušenia základného práva sťažovateľa vlastniť majetok, ktoré je zakotvené v článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. »

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Rozhodnutím a postupom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. januára 2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 15. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01-113 bolo porušené základné právo J. A., trvale bytom P., právne zastúpeného JUDr. F. K., advokátom, vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutím a postupom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. januára 2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozhodnutím a postupom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 15. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01-113 bolo porušené základné právo J. A., trvale bytom P., právne zastúpeného JUDr. F. K., advokátom, na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. januára 2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 95/03-139 v spojitosti s rozsudkom Okresného súdu v Michalovciach zo dňa 15. januára 2003 v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 515/01-113 zrušuje a vec vracia súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých účastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do

takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je tvrdené porušenie práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu z 13. januára 2004 č. k. 13 Co 95/03-139.

Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu sťažovateľ ohľadom tohto rozhodnutia v podstate namietal, že „Občiansky súdny poriadok v § 80 písm. c) úplne jednoznačne a nespochybniteľne stanovuje súdu povinnosť zaoberať sa otázkou existencie naliehavého právneho záujmu (...) vždy pokiaľ súd rozhoduje o návrhu, ktorým je určovaná žaloba, no i napriek tomu tak neurobil. Súd sa mal zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu“ (...).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom všeobecných súdov, teda s ich interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení vo veci sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Bolo nepochybne v právomoci krajského súdu príslušné zákonné ustanovenia vyložiť. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný, tak aby jeho následkom došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, ktoré sťažovateľ namieta. Napokon nie je opodstatnené tvrdenie sťažovateľa, že by sa všeobecné súdy v danom prípade nezaoberali otázkou existencie naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, pretože z napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že:

„(...) Dôvody podaného odvolania sú v celom rozsahu neopodstatnené. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa v tom zmysle, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení vlastníctva, keďže bez takéhoto rozhodnutia nie je možné dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností.

Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy medzi Kovovými konštrukciami – TTD, s. r. o. a žalovanými došlo k porušeniu zákona a preto sú zmluvy neplatné. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť ani tá skutočnosť, že žalovaní boli pri uzatváraní zmluvy dobromyseľní. Naliehavosť právneho záujmu môže byť aj v tom, že po navrátení vlastníctva pôvodnému vlastníkovi, teraz už v konkurze, môže správca konkurznej podstaty preveriť, či boli dodržané predpisy aj z hľadiska cenových relácií, a teda či k predaju nehnuteľnosti nedošlo na úkor veriteľov úpadcu .“

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ, ktorý bol kvalifikovane zastúpený pred všeobecnými súdmi, vo svojej sťažnosti neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že rozhodnutie krajského súdu č. k. 13 Co 95/03-139, ktoré obsahuje podrobné odôvodnenie, je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by odôvodňovali záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o

porušení práva sťažovateľa na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, tak ako to tvrdil vo svojej sťažnosti. Ohľadom zistenia skutkového stavu vo svojej sťažnosti nenamietal žiadne konkrétne skutočnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení základných práv podľa označených článkov ústavy, preto bolo potrebné jeho sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2004